

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Textus sequentiarum cum lucule[n]tissima tam
sententiaru[m] q[uam] vocabuloru[m] interpretatione
scripture autoritatib[us] alioru[m]q[ue] exemplis
creberrimis roborata**

Colonie, 1506

VD16 T 655

Stirpe maria

urn:nbn:de:hbz:466:1-30585

De decolla. Joānis baptiste.

clesie Nota vīcīnus ē nōmē adiectiū. i. pīnqūs. z alīqñ vīcīn⁹ pōnī sub
stātūalster. z rūc fīcat illū q̄ pīnorat alteri in pīnq S̄z dūctus a um ē par
ticipiū derīuatū a pībo pāssiō dūcor dūceris.

Et nos in terris tibi psallere fac chīste in memoriam baptiste
Herodis spreta quo mensa altaris tui mensa chīstū te dūm sumi
mus semper tibi psallamus.

Hic autor dīrigit pīrītō em ad xpīm dīces. O xpō tu fac nos (psallere)
id ē laudes decātare tibi in ferrīs (in memorīa). i. laudabile pīmemorato
nem joānis bap. (q̄). i. vt nos (psallam⁹ tibi s̄q̄ dū sumim⁹ te xpīm. mēsa)
id ē in mēsa (tui altaris) in q̄ ē corp⁹ z sanguis tuus. z h̄ dīco (spreta) id ē
dīspecta (mēsa herodis) Icz quā h̄z in inferno. ¶ Notandū. autor h̄ cō
parat duas mēsas ad inuicē. Una ē mēsa supbie z inanis glie dēq̄ scribit
Darcus euāgelista. q̄ herodes fecit magnū 2uiū in memorīa sue nati
uitatis. z cū sediſſer in mēsa pīcepī sanctū Joānne decollari. Sed a mēsa
est dīmīne glie quā xp̄s pīparauit. pīma mēsa fuit cā interitus bītī Joānnis
sed a mēsa fuit cā z figura interit⁹ xpī. Prīma ē spernēda. q̄ interit⁹ Joān
nis nō habuit seqlā glie qm̄ nō surrerīt q̄uis Herodes tetrarcha cum fa
mā audiret ielu xpī dīxit puer⁹ suis. h̄ ē Joānes z ipē resurrexit a mortuis
sicut legīt in enāge. Marci. Sz scđa mēsa ē adoprāda. q̄ interit⁹ xpī se q̄
baſ gloriola ei⁹ resurreccio. in cuī memorīa cōmunicam⁹ de mēsa ipī⁹ eoz
pus dñi ielu xpī. Scđo nota festū decollarōnis bītī Joānis bap. q̄dru
plīci de cā celebraſ. Prīmo pīpter ei⁹ decollarōem de q̄ huclz dictum est
Scđo pīpter ossū ipius crematōem q̄ sīm q̄sdā fuerūt pīremata. z sic seqū
dario ē martyrisat⁹. Hanc pīrematōem ossū fecit Julian⁹ apostata. pro
pter miracula q̄ fecit de⁹ circa ossa bītī Joānis Tertio pīpter capitīs ei⁹ in
uentōem Uli. be. Joānes cūdā monacho h̄ caput reuelauit Monach⁹
aut̄ vidit in somno be. Joānne, cui be. Joānes dedit oculū dīces sedē Se
baste venisse. Uli Sebaste est qdā ciuitas vbi ossa scđi Joānis fuerūt cō
cremata. z itez alia nocte excitat⁹ vidit stellā fulgentē quā sequitūs venit
ad locū vbi caput bītī Joānis erat sepultū z cilich⁹ inuolutū Quarto pī
pter digitī ipius trāſlatōem z ecclīe dedicatōem Digitus q̄ dñm mōſtra
uit cōburi nō potuit. vñ a pīdicto monacho raptus ē. z ideo dñs papa sta
tuit vt hec dies celebris haleak p̄ totū mīndū
¶ Pro terminis no. spret̄ta tū ē pīcipiū pīteriti tpiis derīuatū a spēnor.

Cirpe maria regia pīcreata regē generās ielum Laude di
gna angeloz sctōz. Et nos pītōres tibi deuotos intuere be
nigna. Tu pīos patrū mores ostētas in te. sed excellis eosdē

Hic autor describit altā sequētiā. in q̄ tāgi⁹ materia natūritat⁹ pīginis
glīose. Et diuidit in tres pītes. In pīma pīte pīmedat bītām pīginē ex nobī
lītate sui generis subinferēs quandā pīteriti. Scđo pīmedat ipam ex q̄
busdā ogib⁹ glīosis. Tertio pīpat beatā pīginē cū filio suo ad parentes pe

nes excessum. sed a ibi. patris tui salomonis. tercia ibi. s; quid nos istos.
Pumo mendando bram virginem dicitur. O maria pereata. i. genita (regia
stirpe) i. regali pgenie (generas regem iesum) eximis (digna laude sanctorum ange
lorum tu intuere). i. inspice (benigne) clementer (nos petores deuoros tibi)
O maria (tu osteras). i. ostendas (in te pios). i. bonos (mores patrum). i. de
quorum stirpe tu es genita (s; tu excellis). i. suugas (eosde) i. patres i morib.

¶ **A**ccandu. ecclia solenitas tres nativitates. sc; xpi. virginis gloriose. et
beati iohannis baptiste. q; designant tres spuiales nativitates. q; cum Iohannem
nascimur in aqua. cum Maria in penitentia. cum xpo nascimur in glo
ria. Sed q; in adultis oportet procedere nativitatem baptismi. penitentiaz
et gloriam. ideo ille due nativitates habent vigilias. sed tu cum penitentia
tua sic vigilabis. ideo oportuit q; vigilias haberent. Octauas vero ha
bent omnes. quia omnes ad octauam resurrectionis anhelamus. ¶ Secundo
notandum. scribit pmo Reg. Cum venisset archa federis domini in castra vo
ciferata est ois israel clamore grandi. In quibus verbis bta hgo commendat q;
drupl. Primo. q; p ipam diabolus ejus. cum dicitur. cu. venisset. Secundo impis
us queritur. cu. dicitur. archa. Tercio p ipam iustus benedicatur. cu. dicitur. federis
domini. Quarto p ipam salvandus introducitur. cu. dicitur. in castra Unde hec ar
cha est ipsa virgo gloria. de qua dicitur psal. Surge domine in requie tuam tu
et archa sanctificatois tue. Hec enim archa venit in castra militie pntis vi
te. q; dicitur enim viuimus quasi in castris militum. vñ Job. Militia est vi
ta hominis super terram. In huius archa prima mendacio figurata est pmo Reg.
vbi legitur q; Dagon per archam deiectus est. et caput et manus eius abscise sunt.
Dagon interpretatur pisces iniquus et faciat diabolum. Hic est ille pisces q; tho
biat pedes lauantem deuorare voluit. q; diabolus eos (q; se a peccatis lauant)
valde persecutus. Sed leper archam de ipsa maria figuratur. Secundum figuratum est
Iosue. vi. vbi legitur q; archa circuente ciuitate hierico quolibet die sel. septi
mo die muri ciuitatis corruerunt. et ciuitas gladio et igne est exterminata. In
ciuitas hierico est conscientia peccatrix. cuius murus est pluetudo peccandi. q;
q; voluerit murum male pluetudinis subuertere et vicia cordis destruere dicitur
benedicta archa. s. maria cordem suo septies in die circuferre. Primo ipsam
rogando. secundo vocando. tertio collaudando. quarto ieunando. quinto pau
perib; subueniendo. sexto ceremoniis ipsam specie venerando. septimo ei
exempla imitando. Tercium est figuratum Reg. vñ. vbi legitur q; dominus benedixit obce
don et dominus eis propter archam. Obcedon interpretatur q; seruientes russo et que
libet fideliter seruient illi russo. dicitur in Latico. Dilectus meus candidus et rubius
cuncti talis enim seruient benedictum per archam. id est per beatam virginem. cuius bene
dictio est in oib; copiosa. vñ Anselmus. O virgo benedicta et ipso benedicta
placuisse benedictorem benedicem creatura. Quartum figuratum est Iosue
vbi dicitur q; archa veniente ad iordanem fluvium divulsus est et populus transi
vit in terram promissionis. Jordanis interpretatur fluvius iudicij. vñ Sals
uus est q; in fluvio iudicij non fuit submersus. q; q; voluerit euadere sequat
archam. i. virginem mariam. vñ Bern. Maria sequens non devias. ipsam co
gitans non desperas. ipsam cogitans non erras. ipsa tenente non corruis. ipsa
pregente non metuis ipsa duce non fatigaris. Et q; beata virgo tam prae
dabilis esse probatur. ideo hec sequentia in laudem et gloriam eius est ipsa.

O. lxxij.

De nativitate Marie

ta. Tercio nota. beata virgo commendatur ex gloriois parentibus quos imita-
ta est in virtutibus. habuit enim in linea pro sanguinitate nobiles sicut patrem de
genealogia ipsius. Iosa enim est orta de tribu iesse. cuius virga floruit in gene-
ro sphaeragione. Ab ipso enim regnum sumpsit exordium. nam filius eius David
pro domino vincens erat. Extra illud psalmus. Inueni dauid seruus meum oleo san-
cto meo unxi eum. Sed si obnuntetur quod in genealogia virginis gloriose mulieris
leguntur non virtuosi. quia Roboam filius salomonis insipientes egredi-
et plures mulieres reprobare in genealogia eius inveniuntur. Sicut Lachas-
mar Ruth et cetera. Hoc dictum soluit Augustinus sic. ex quo ergo gloria in
salutem peccatorum in modum venerat. ideo etiam in genealogia eius peccato-
res et peccatrices habere voluit. Item nota. Hiero scribit historiam hebre-
orum virginis dicentes. Vir erat Joachim de galilea et in civitate Nazareth. hic
duxit uxorem de bethleem nomine Annam. quambo iusti erat. et in mandatis dominis
ambulantes. et tota substantia tripharum. id est templorum diuiserunt. Una pars ad
templum et servitoribus templi inspendebat. Aliam pre peregrinis et pauperibus dis-
tribuerunt. Terciam vero partem sibi et familie sue in usus quotidianis
nos seruauerunt. Hic per viginti annos simul erant plem non halentes. unde
domino votum fecerunt quod si quis plem daret ipsum seruicio dei vellent mancipa-
re. propter quod singulis annis tribus festis principis hierusalem venerunt. et a domino
sobolem petierunt. In festo igitur encenzi. id est in novatione temporum. Joachim
in hierusalem venit. et simul cum aliis veniens oblationem facere volens a sacerodo-
te indignanter expulsus est. qui dixit ei. Non est qui ueniens maledictum in
lege obnoxia offerre oblationem. nec est qui ueniens in lege inter secundos
infecundum stare. Joachim igitur cum nimis pudore timens se ab aliis (quod a
sacerdote obprobriis audiebant) derideri secessit ad pastores suos. et cum
sibi aliquaculsi diu mansisset. eo solo existente apparuit sibi angelus dicens.
Ego sum angelus domini et ueni nunciatrice preces tuas exauditas et elemosynas
tuas ad dominum ascendisse. Anna uxor tua pariet filiam. et haec erit ser-
uus domini preparata sicut uocasti. non erit inter populares. Id in templo
domini manebit et sicut ipsa mirabilis ex semine sterili nascetur. sic ipsa mirifice pa-
riet deum salvatorem. Et erit hoc tibi signum. cum ueneris hierusalem uxor tua
anna obuiam tibi uenire circa portam auream. que sollicita est de absentia
tua. nunc autem gaudebit de aduentu tuo. Hic dicit angelus disparuit et re-
uertit ad portam que aurea dicitur. quod Joachim ueniet. Anna igitur eans obuiam iuxta
portam auenerunt simul. ideo prius sunt securi de permisso angelico. An-
na igiturcepit filiam et vocauit nomine eius Mariam. quod cum triduo anno esset. et
etiam ablactata fuisset a parentibus in templum dominum offerebas. Fuit autem scel-
dens ad templum quod decim gradus et virgo gloriola in ultimo constituta
per omnes gradus ascendit nullo existente duce ac si plectre et artis fuisset.
Item nota. quod olim in antiqua ecclesia nativitas virginis gloriosamente latuit quod sic
est manifestata. Quidam vir sanctus sedule prelatorum existens sexto id est septem
tempore magnam iocunditatem angelorum audiuit. quod cum a domino peteret ut sibi reue-
laret quare semel in omni anno hoc die tantam iocunditatem angelorum audiret.
Responsum est sibi. quod hodie gloria ergo nata est. quod hanc reuelationem sanctis
pontificibus ostendit. qui ieiuniis et orationibus insistentes. et ex divina reuelatione

Folium

XXXII

hunc dñe in honore beate marie s̄ḡinis nativitatis celebrare statuerunt
¶ Pro terminis norandū. q̄ stirps ē nomen f̄i ḡnis. & f̄at duo. vñ.
Hec stirps p̄genies. h̄ stirps in arbore ram⁹. Itē regi⁹ a um ē nomē ad⁹
rectū deriuatum a rex. & sic ponit h̄. Sed regia aliquā ponit substatiuālē. &
est nomē f̄i ḡnis & f̄at puincā reg⁹. Sz ostento est verbū frequentatiū
ab illo verbo ostendo. Sed excello est verbū transitū tercie p̄iugatōnis
habens excusū in preterito perfecto. & est compositum ab illa prepositōne
ex. & ab illo verbo inusitato sz cello

Patris tui salomonis in te lucet sophia. Et ezechie apud deum
cor rectū. sz nūq̄ in te corrūpendū. Patris iōsyē adimpleuit te reli
giositas. Sūmi etiā patriarche te fides totā possedit patris tui

Hic iam autor p̄mendat beatam virginem specialiter ex glorioſis pa
rentib⁹ dicens. O virgo maria (sophia). i. sapientia (patris tui salomo
nis. lucet). i. resplēdet (in te. & rectū cor). i. p̄phētia f̄i aliquos (ezechie)
q̄ fuit (apud deū lucet in te. sed) sz illud cor tuū (nūq̄ ē corrūpendū) sz
a rectitudine in te (Religiositas). i. deuota religio (patris iōsyē). i. lucens
in te (adimpleuit te & fides summi patriarche) sz abrae (possedit te to⁹
tā) sz existētis (patris tui). ¶ Itē nonandū q̄ isti reges & patriarche in
līa recutati dicūtur patres leata virginis marie largo modo loquendi. sic
eriam linea p̄sanguinitat⁹ incipitur & terminal in qnto gradu. Sic vlera
nō daf respectus parentele. sz m̄ brā h̄go maria p̄menda⁹ ex istis duplī.
Primo ex virtutū largitudine. q̄ a principio creatōnis mūdi ex illis de⁹
eā elegit ex istis parentib⁹. Scđo leata h̄go maria p̄menda⁹ ex morib⁹ si
militudine. q̄ om̄es f̄utes patrū in ipa integraliter sunt collecte. Scđo
nota. leata h̄go habuit p̄plete sapientiā salomonis. Unī postq̄ salomon
extus esset de oib⁹ q̄ sunt sub solo & vidissit in ein vgnitatē & afflictōem
dedit cor suū sapientie. & factus est sapientissimus hom̄. sicut testat Eccl.
Sic erā h̄go brā oia gaudia mūdana respuit tanq̄ vana. Tercio nota.
legit in libro Reg. q̄ ezechias egrotauit vlc̄ ad mortē. & introiuit ad eū
Ela. filius amos dicens. Dispone domui meū q̄ morieris & nō viues. &
cōuerrit se ezechias cū fletu dicens. Obsero dne memento quō ābulauī
corā te corde pfecto & qđ bonū erat in oculis tuis fecerā. adiecit dñs sup
dies ei⁹ multos annos. s. qndecim. Ecce q̄uis p̄fiteretur se habuisse perfe
ctū cor & recrū. atq̄ cordis ei⁹ fortitudo est finita. vñ legit Ela. iii. Postq̄
ezechias p̄ualuit de infirmitate. nabuchodonosor rex babylonis misit ad
eū nūcios suos cū mūnerib⁹ p̄gaudens ei. q̄ p̄ualuisse. & ezechias gaui
sus ostendit nūcios oia ornamenta templi. quare irat⁹ est dñs p̄tra eum
et misit Ela. p̄phetam dicentē ei. q̄ ostēdisti ornamenti templi nūcios
reg⁹ babylonis. ecce oia hec ducen⁹ in babylone. Respondit t̄ ezechias
dicens dñs (qđ bonū est in oculis suis) faciet. fiat tamē pax in dieb⁹ me⁹
et sic cor ei⁹ est corruptum. q̄ dñm irritauit ornamenti templi ostenden
do gentilib⁹. Item nota. sicut legit Regū. iiij. Josias rex cum elect⁹ esset
egit in omnib⁹ virtuose & religiose ultra oes reges q̄ an eum erant in hicru⁹

O III

De natiuitate Marie

salem. Abstulit enim idola de domo domini et ambulauit in omnibus vijs patris sui dauid. et oes virtutes eius in beata virginem sunt perfecte. Item nota. quod abraam summus patriarcha pater fidei est. Nam primo incepit fidem in circumcisione Isaac. unde Gene. xv. Abraam credidit deo. et reputatus est ei ad iusticiam. Hec etiam fides possidebat beata virginem. quoniam in ipsa sumperat supplementum. Unde plus veniret fides sub lege custodiebat clausa. quod reuelanda erat in christo iesu. ut de apostolis ad Galatas. iiiij.

¶ Pro terminis nota. Salomonus Ezechias Iosias sunt propria nomina virorum. Sed sophia id est sapientia. et dicitur sophos grece quod est sapientia latine. Item nota quod quodam libri habet cor rectum. et aliquis habet corruptum. et virtus valet. quod ezechias primo habuit cor rectum. postea vero habuit corruptum.

Sed quid nos istos recensemus heroas. Cum tuus natus omnes precellat illos atque cunctos per orbem. Nos hac die tibi gregatos serua virgo in lucem mundi qua prodisti paritura celorum lumen.

¶ Hic autor preparat beatam virginem ad parentes penes excellentiam et excessum dicens. O maria (quid) .i. propter quod (nos recensemus). i. enumeramus (istos heroas). i. dños scilicet antiquos patres (cum) per ex quo (tuus natus) id est filius (precellat illos omnes. atque) per et (cunctos per orbem). i. preparatos (tibi hac die). i. in hac die (qua) scilicet die (prodisti in luce mundi). i. in qua die tu nata es (paritura). i. genitura (lumen celorum) id est ipsum qui est lux mundi.

¶ Nota. autor in lira facit duo. Primo preparat beatam virginem ad parentes per excessum. unde per talem excessum destruxit error barbarorum. quod barbari direxerunt quod impossibile est fin naturae quod homo perficiat et trahat de natura in naturam sic ad talis gradus perveniat ut reddat omnino impeccabilis. et inde sequitur quod aliquis homo posset inueniri perfectior christo. Sed iste error damnatur est in clementinis et destruitur in lira. quod filius hominis gloriose perficit oes patres. et non solum patres. immo oes homines per totum universum. Et ex quo ipsa est mater tanto filii. tunc merito sit petitio ad eam. nam ipsa est benignissima ad exaudiendum. omnipotissima ad consilium. dulcissima ad interueniendum. quod prout in miraculis eius. Nam legitur quod sacerdos seu clericus deuotus circa dolorem quoniam vulnerum christi. Mariam quotidie solari studebat dicentes. Gaudete quod ab angelo gaudium suscepisti. gaudete quod genuisti eterni luminis claritatem. gaudete mater sancta dei genitrix virgo tu sola mater innupta te laudat omnis creatura. genitrix lucis sis per nobis perpetua interuenitrix. Talis clericus cum nimio dolore et languore torquens retrorsum in extremis pauere et trepidare incepit. cui virgo maria apparuit dicens sibi. Eun in tuto dolore trepidas quod toties gaudium mihi nunciasti. gaudete et tu eternas viues mecum veni dilecte mihi. veni coronanterio.

¶ Pro terminis nota. recensio est verbum transitum sedem iugationis. et faciat plura. Primo faciat iudicare. secundo faciat numerare. et sic summis in progresso. Tercio faciat significare. et sic sumitur in libro Regum. Recensio omnia que scribam a malechis israelitis et ceteris. Item heros. id est dominus. dictio greca. et per grecas declinatioem huius heroas in accusativo plurali. Sed prodeo. i. procedo. et ponitur. a pro eo interponendo dicitur.